

késő avar telep részeként határozhatók meg.¹⁵ A terület kultúrrétegei K, ÉK felé erősen lejtettek; az M0 felüljárója alatti részen (115+50 hm-nél) már 215 cm mélységben jelentkezett a sárga altalaj. Tekintettel arra, hogy a kivitelezői földmunka ezt a mélységet már nem érintette, a felületi kutatásra itt (a 112+00 és 118+00-es vasúti szelvények között) már nem volt lehetőségünk, csupán szondaárkokat tudtunk nyitni és azokat dokumentáltuk. A kultúrréteget ezen a szakaszon csaknem 150 cm vastag újkori feltöltés fedi. A középkorhoz objektumot nem, csupán néhány szörványleletet tudtunk kötni.

A vasútvonal felújítása során megelőző feltárást végeztünk Budatétény területén, a Növény utcától K-re, a vasúti pálya É-i oldalán, a 121+00 és 123+00-es vasúti szelvények közötti szakaszon (4/2. lelőhely), 2011 decemberében. A kutatás során összesen a mintegy 200 m hosszán és 4 m szélességben megnyitott felületen – hasonlóan a szomszédos 4/1. lelőhelyhez – avar kori árkok és árokrendszerek kerültek elő kevés leletanyaggal. Ezek a jelenségek szintén az M0 autópálya Növény utcai csomópontja területén 2010-ben végzett feltárás során előkerült késő avar telep részeként határozhatók meg. A fentiekön kívül előkerült néhány sekélyebb gödörobjektum is, amelyeket a betöltésükből származó kerámiaanyag alapján középkorinak határozhatunk meg.

A vasútvonal felújításához kapcsolódóan Budapest XXII. kerületében a Növény utca körzetében megelőző feltárást végeztünk 2011. december 15. és 2012. február 28. között. A munkaterületünk a vasúti pálya É-i szélén mintegy 100 m hosszán és átlagosan 4 m szélességben a 123 és 133 vasúti szelvények között húzódott (4/5. lelőhely). A feltárás során középkori, népvándorlás kori és a neolitik korszakból kerültek elő régészeti leletek, telepobjektumok.

A neolitik korszakból csupán néhány gödörobjektum került kibontásra gyér leletanyaggal. A népvándorlás időszakából (avar korszak) árkok, árokrendszerek és hozzájuk kapcsolódó kemencék, tűzhelyek, valamint néhány gödörobjektum került elő. Ezek a jelenségek is az M0 autópálya Növény utcai csomópontja területén 2010-ben végzett feltárás során előkerült késő avar telep részeként határozhatók meg. A középkort csupán rétegek képviselték, objektumot ehhez a korszakhoz nem tudtunk kötni.

BESZÉDES JÓZSEF

49. Budapest, XXII.

Hugonnay Vilma (korábban Kancsó) utca (KÖH 78539)

R, Ró, Ú

A Budapest–Tárnok vasútvonal felújításához kapcsolódóan Budapest XXII. kerületében, a nagytétényi kastély szomszédságában és a Pohár utcában is feltárást kellett végeznünk 2012. január 11. és 2012. március 28. között. A területről korábban őskori, római kori és középkori lelőhelyeket ismertünk. Munkaterületünk a vasúti pálya É-i és D-i oldalán a 146 és 157-os vasúti szelvények között húzódott (6. lelőhely). A vasúti pálya mentén, a 148 és 157-os vasúti szelvények között, a kijelölt beavatkozási határon belül mintegy 26 kutatóárok kimérésére

volt lehetőségünk. Közülük egyikből sem került elő régészeti réteg, vagy lelet, ami egyértelműen azzal magyarázható, hogy a vasúti töltés építésekor a vasúti pálya melletti területsávot teljesen kimarkolták. Az újkori bolygatás néhol a 2 m-es mélységet is elérte.

Szerencsésebb szituáció mutatkozott a Pohár utcánál (146-os vasúti szelvény), ahol egy tervezett vasúti aluljáróhoz kapcsolódóan kellett megelőző feltárást végeznünk. A vasúti pályára merőleges, mintegy 220 m² kiterjedésű munkaterületünkön, egyes helyeken már 40 cm-es mélységből előkerültek a régészeti jelenségek. Ezek egy része kőfalmaradvány volt, amely a 18. század közepén, barokk stílusban épült Száraz-Rudnyánszky-kastély parkjának É-i kerítésfalához, valamint különféle gazdasági épületeihez tartoztak. Mélyebb rétegekből Campona római kori *auxiliáris vicus*ának néhány elszórtan jelentkező kisebb gödörobjektumát tárhattuk fel, amelyekből gyér leletanyag került elő. Jóval sűrűbb volt a kutatott terület őskori beépítettség. Főként a késő rézkori badeni kultúra gödörobjektumait dokumentálhattuk gazdag kerámiaanyaggal. Külön kiemelendő ebből a korszakból egy párhuzamosan kannelurázott osztógömbgel ellátott, nagy méretű kétosztatú tál töredéke.

BESZÉDES JÓZSEF

50. Budapest, XXII.

Kulturális Központ (Művelődési ház),

Nagy-tétényi út 274–276.

(KÖH 85791)

Ró, Kk

Nagy-tétény központjának 2012-ben megkezdett rehabilitációja során több olyan építkezés, épületátalakítás történt, amelyek valamilyen szintű régészeti beavatkozással jártak a régészetileg védett területen. Közülük a legnagyobb földmunkával érintett területet a Nagy-tétényi út 274–276. sz. alatti telek jelentette, ahol a lebontott tétényi mozi helyén és annak közvetlen közelében egy új, mélygarázzsal ellátott művelődési ház (Kulturális Központ) építését tervezték. A mintegy 850 m² telken 2012. november 7. és december 6. között végeztük el a megelőző régészeti feltárást. Ennek során a korábbi régészeti jelenségeket jelentősen roncsoló újkori objektumokon, falakon kívül főként középkori (14–16. századi) és római kori (2–4. századi) rétegek és telepobjektumok kerültek elő. A római emlékek Campona segédcsoport tábortól övező civil településhez (*auxiliáris vicus*hoz), a középkori objektumok pedig Tétény faluhoz, később mezővároshoz tartoztak. Őskori objektumok és leletek nem kerültek elő, noha a Pohár utcai késő rézkori, badeni kultúra lelőhelye munkaterületünkől alig 150 m-re húzódik.

A középkorra voltak keltezhetőek az agyaggal megkötött, mészkőből rakott keskenyebb falú épületek, amelyeknek ÉK–DNy irányú kisebb falszakaszai maradtak csak meg. A középkori építkezések mellett a korban gyakoriak voltak a fából emelt épületek is, amelyek lenyomatait cölöplyukak formájában sikerült dokumentálni. A fából történt építkezések következtében gyakori tűzvésznyomai ugyancsak kimutathatóak voltak pusztulási rétegek formájában. A 14–15. századra volt keltezhető egy nagyobb, félig földbemélyített veremház, amelynek felmenő falai agyagba rakott mészkövekből készültek. A veremház visszatöltött földjéből vassarló, vas övcsat és piros festésű középkori kerámia került elő.

Munkaterületünkön a római kort csak kevés objektum, főként nagyobb kiterjedésű anyaggyerő gödrök képviselték,

15 RKM 2010, 198–199.; Szilas Gábor, M. Virág Zsuzsanna, Beszédes József: Középső újkori, késő avar teleptyomok és a limesút részlete az M0 autótú Budatétény-Növény utcai csomópontjának feltárásán. *Aquincumi Füzetek* 17 (2011) 87–111.)